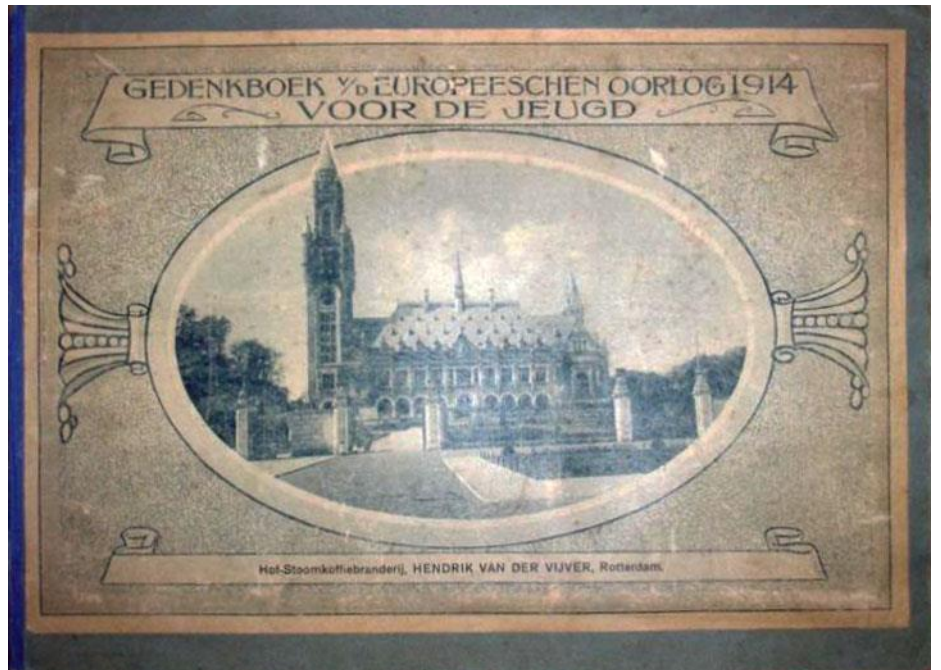

Hendrik van der Vijver Stoomkoffie-branderij en Theehandel

Van der Vijver was sinds 1839 net als Albert Heijn, Simon de Wit, Heuff e.a. een kruidenier, die zijn eigen merk koffie en thee maakte. Hij maakte gebruik van de economisch slechte tijd in en na de “Grote Europese Oorlog” door slecht lopende winkels over te nemen. In de oorlogsjaren hadden de woekerwinsten gemiddeld 18% netto bedragen. In 1920 werd het bedrijf een N.V. met open inschrijving op de aandelen. In 1921 werden al de zevende en achtste winkel in Rotterdam geopend. Ook in een aantal andere dorpen en steden verspreid over het hele land werden in hoog tempo winkels overgenomen, tot het totaal van 29 in 1925. In dat jaar ging de “Maatschappij tot Exploitatie van Winkelbedrijven Hendrik van der Vijver” failliet. De Koffie- en theefirma Hendrik van der Vijver stond daar juridisch helemaal los van en ging gewoon verder. In 1926 ging het winkelbedrijf weer verder als “Handelsmaatschappij Hendrik van der Vijver” met alleen de 10 winkels in Rotterdam en 5 in Den Haag.

Van der Vijver heeft rond de 1^e Wereldoorlog twee albums uitgebracht, en daarna niets meer. Het eerste was een “reclamealbum” dat door 14 bedrijven is uitgebracht. Cynisch genoeg was het gewijd aan de verschrikking waar Van der Vijver zijn grote winsten uithaalde, de oorlog. De volledige titel luidt: “Gedenkboek van den Europeeschen oorlog 1914 Voor de jeugd”. Dit was een heruitgave van een premiealbum van het weekblad Panorama.

Het tweede album, dat rond 1920 werd uitgebracht, was een eigen uitgave, gewijd aan het zich snel ontwikkelende verkeer. Dit album sluit qua uitvoering direct aan bij “Wat oude Barend vertelde” (Coop De Eenheid, circa 1918) – ook de getekende plaatjes – en op het tweede album van Verschure (Per Aeroplan door de wereld, circa 1921) en het eerste van Niemeijer (1922) beide met modernere fotoplaatjes. De nieuwste vliegtuigmodellen die als laatste behandeld worden stammen alle van de periode 1908 – 1915. Het opgeruwde zachte crisispapier van de bladen en het wat grauwe, dunne lithopapier van de plaatjes doen vermoeden dat dit album nog in de periode van de papierschaarste dus circa 1919-1920 is uitgebracht.

VIJV01

De Ontwikkeling van het Verkeerswezen

De ontwikkeling van het Verkeerswezen. Uitgave van de Hof-Stoomkoffie-branderij en Theehandel Hendrik van der Vijver, Hofleverancier Rotterdam, (circa 1920)

10 ongenummerde bladen met 100 dunne chromo's om in te plakken in de tekst.

Kenmerken

Dun gekartonneerd album van klein kwartoformaat 22 x 29,5 cm, met twee nieten in de rug. De achterkant is blanco. Er is geen titelpagina e.d. De tekst begint direct op de eerste pagina na de titel. De tekst is in groen gedrukt en niet in kolommen verdeeld. De plaatjes zijn in de tekst geplaatst in een kader met onderin een regel met het nummer en de titel van het plaatje, vanaf de tweede pagina met 5 of 6 per pagina zodat er weinig ruimte overblijft voor de tekst. De dunne plaatjes van 80 x 61 mm met brede witrand zijn vrij simpel geschilderde litho's op een mindere kwaliteit dun lithopapier dat vergeelt. De plaatjes zijn links- of rechtsboven in de afbeelding in rood genummerd 1 – 100.

Inhoud

De schrijver van dit doorlopende tekstalbum is onbekend. Na de inleidende eerste pagina is de hele tekst, waarvoor tussen de plaatjes weinig ruimte is, eigenlijk één lange opsomming waarin alle plaatjes achter elkaar aan de orde komen. De tekst is niettemin goed leesbaar, en zeker voor de jeugd van die tijd ook informatief. Hier en daar wekt de tekst de indruk dat die uit Duitsland is overgenomen, wat op dat tijdstip direct na de Eerste Wereldoorlog niet zo voor de hand ligt, en er is geen overeenkomstig Duits album bekend. De tekststopmaak vertoont hetzelfde mankement als in de verwante albums uit die tijd (zie de voorgaande pagina): Bij de plaatjes die midden in een bladzijde staan loopt de tekst eerst links langs het plaatje, dan verspringt die naar rechts en daarna wordt op de regel eronder vervolgd, zoals in het voorbeeld hieronder. Dit is zeer verwarrend, het is steeds weer zoeken waar de tekst gebleven is. In de volgende albums van Niemeijer is dat niet meer gedaan.

Vergelijkt men echter de wegen die de genoemde voertuigen berijden, dan wordt ons duidelijk, dat het ondoelmatig ware, lichte wagentjes in bergland en omgekeerd zware op gladde wegen te gebruiken.

Plaat 33 toont ons de Europeesche vrachtwagen, een eenigszins lichtere verscheidenheid van de zware boerenwagen, die wij allen van onze wegen kennen. Door een overdek worden de te vervoeren goederen tegen regen en zon beschut.

41. Berlijnsche „Droschke“.

In den Biedermeiertijd (ongeveer 1840) verplaatst ons plaat 40 met zijn ouderwetsche reiswagen.

Men merke de groote veeren op waardoor beproefd werd het schokken op de toenmaals slechte buitenwegen te verminderen.

De Postwagen, thans bijna overal door den spoorwagen vervangen, was een gesloten wagen, die pak-

ketten, brieven en passagiers vervoerde (plaat 37). In Engeland gaf men de voorkeur aan een licht tweepersoonswagentje (plaat 39), waar de personen zijwaarts zitten. Spanje heeft weer een lichten mandewagen, die door muilieren wordt getrokken (plaat 29). Een Noorsche wagen toont ons plaat 28. De koetsier zit achter

Reclame

Van der Vijver maakte in 1919, toen er weer goede koffie en thee op de markt was, reclame in de landelijke dagbladen met een reeks grote advertenties met gedichtjes van Speenhoff.

 DE BLAUWE KNOOP.

Sobere geheel-onthouders!
Als ons land is droog gelegd
En het propje voor het eten
Ons voor altijd is ontzegd.

Koopt dan Van der Vijver's koffie
Eischt dan Van der Vijver's thee,
Als ge daarvan hebt gedronken
Telt de borrel niet meer mee.
SPEENHOFF.

Speenhoff-Serie No. 9, No. 10 verschijnt a.s. Vrijdag.

Hof-Stoomkoffiebranderij en Theehandel HENDRIK v. d. VIJVER, ROTTERDAM.

